

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 12. Magorum exemplo, per astra & cre[a]turas, ad Deum esse
ascendendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

S. Ignat.
epiſt. 14.

Prudent.
in Hymn.
Epiphan.

oſtentione repetita, nec nõ & ſtatione (ſte-
tit enim ſupra domum, vbi erat puer) ac
ſplendoris excellentia à ceteris aſtris diſcri-
minata. Nam hæc, vt S. Ignatius, qui pau-
lò poſt Chriſtum vixit, teſtatur, *ſtella ful-
ſit, exuperans omnes, quotquot antè fuerant:*
lux enim illius erat inenarrabilis, & ſtuporem
incuſſit omnibus aſpicientibus eam rei nouitas:
*omnia autem reliqua aſtra unà cum ſole & lu-
na chorus fuère ſtelle illius: ipſa verò claritate*
exuperabat omnes. Immo, ex mente Pru-
dentij, erat *ſtella, quæ ſolis rotam vicit decore*
ac lumine. Idonea igitur fuit, quæ Magos
raperet in admirationem, & incitaret, vt
indagarent, quem portenderet.

§. XII.

*Magorum exemplo, per aſtra & creatu-
ras, ad Deum eſſe aſcendendum.*

Hic mihi Magorum inſignem pruden-
tiam, & plenum dignitatis & antiquitatis
exemplum perpendite. Quid enim, con-
ſpecto hoc nouo tam ſplendido meteoro,
fecerunt? An id, velut ſtulti nautæ, ignem
fatum, tanquam Caſtorem & Pollucem,
fratres Helene lucida ſidera, & Numina ma-
ris ac tempeſtatum adorauerunt? An Phæ-
bum ſibi inde aliquem, aut Dianam; aut ne-
potem

pōtem Atlantis finxerunt? Nequaquā: Sed, sicut olim David; iucundissimo siderum intuitu, in amandum siderum conditorē exarsit dicens: *Laudate Dominum, sol & luna; Pfal. 148. laudate eum omnes stelle & lumen; ita & sapientes isti viri, non in creatura submersi sunt, sed ad Creatorem, per creaturæ pulchritudinem, euocari se iudicauerunt. Vidimus enim, inquit, stellam eius, in oriente, & venimus adorare eum. Pari modo & nos agnoscamus, dilectissimi, in Magis adoratoribus, Christi vocationis nostræ fideiq; primitias, & exultantibus animis beata spei initia celebremus, ait S. Leo. Felix qui per hanc, & omnes stellas, se finit ad Christum duci: miser qui se finit abduci ad Fatum, aut, vt illi fidus sit Deus. Siquidem vari sunt omnes homines, in quibus non subest scientia Dei: & de his, quæ videntur bona, non potuerunt intelligere eum qui est, neq; operibus attendentes, agnouerunt, quis esset artifex: sed aut ignem aut spiritum, citatum aërem, aut gyrum stellarum, aut nimiam aquam (seu Oceanum tanquam Neptunum) aut Solem & Lunam, rectores orbis terrarum putauerunt. Quorum si specie delectati, Deos putauerunt: sciant, quanto his dominator eorum speciosior est. Speciei*

Pfal. 148.

3.

Matth. 2.

2.

Leo. ferm
2. de Natiu.

Sap. 13. 2.

2.

2.

2.

2.

ciei enim generator hæc omnia conſtituit. Aut, ſi virtutem & opera eorum mirati ſunt, intelligant ab illis, quoniam, qui hæc fecit, fortior eſt illis: à magnitudine enim ſpeciei & creatura, cognoscibiliter poterit Creator horum videri.

§. XIII.

Fati neceſſitas, cum quanta impietate ac pernicie aſſeratur?

Reſtat alterum Fati genus, tantò periculofius, quantò ſubtilius. Qui enim Deum ſciunt omnia prævidere, eiùſque præſcientiam falli non poſſe, indeclinabilem quandam rerum ſeriem & catenã, per æterna conſequentia ordines, ſemet implicantem conſtituunt, quam *Fatum* vocant: quo & rerum contingentiam, & voluntatis delectum libertatémque, & modum agendi cauſarum particularium è medio tollunt. Ex quo errore etiam alia abſurda conſequentur. Nam, vna cum libertate, homini auferunt merita præmiorum: quia quod ſponte non fit, ſine merito fit. *Quæ enim merces homini Chriſtiano, ſi non ex voluntate, ſed ex neceſſitate curas ſuas & opera componit? Ubi enim directa neceſſitas, ibi inhonorata induſtria;* ait S. Pater. Item Deum faciunt authorem peccati, vt qui homi-

S. Ambr.
l. 4. He-
xam. cap.
4.